

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/87/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123207186
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123207186.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 2 - 19Csp/87/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., právne zastúpeného: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpenému: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 810 00 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

- 2 - 19Csp/87/2023

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 50 EUR do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .
- III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu vychádzajúc pri výpočte trov konania z prisúdenej istiny s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

- 7 - 19Csp/87/2023

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 30.07.2023 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 329,78 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/79/2022 bol žalobca ako žalovaný v postavení spotrebiteľa úspešný, pričom v predmetnom konaní si žalovaný (vtedajší žalobca) uplatňoval nárok na zaplataenie sumy 29,78 EUR s príslušenstvom zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.04.2016. Tunajší súd rozsudkom č.k. 17Csp/29/2022-159 zo dňa 14.03.2023 žalobu vtedajšieho žalobcu, teraz žalovaného, v celom rozsahu zamietol a zároveň určil bezúročnosť a bezplatkovosť úveru zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 6049805598 zo dňa 12.04.2016. Žalobca citoval odôvodnenie rozhodnutia súdu, konkrétne body 13. a 38. až 40. Poukázal na § 3 ods. 5 a § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a mal za to, že rozsudkom v základnom konaní je preukázané, že žalovaný porušil jeho právo tým, že požadoval od neho nedôvodný nárok z bezúročného a bezpoplatkového úveru. Šlo pritom už o priame naplnenie hrozby ujmy tým, že si žalovaný uplatňoval pohľadávku na súde. Za primeranú považoval sumu 329,78 EUR, ktorá zohľadňuje, že čiastku, o ktorú mal byť žalobca ukrátený (29,78 EUR) a tiež judikovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (300 EUR). Apeloval na súd, aby výška primeraného finančného zadostučinenia nebola iba symbolická, ale napĺňala jednotlivé funkcie –

sankčnú, odradzujúcu, satisfakčnú a relutárnu. Žalobca ako dôkaz predložil rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 17Csp/29/2022 zo dňa 14.03.2023.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 23.08.2023 navrhol, aby súd žalobu zamietol ako nedôvodnú a priznal mu náhradu trov konania. Bránil sa predovšetkým tým, že nie je pasívne vecne legitimovaným v spore. Poukázal na to, že úverová zmluva bola uzatvorená medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného – spoločnosťou VÚB, a.s. ako veriteľom. Žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, ani predzmluvného vzťahu, nekreoval zmluvné podmienky úverovej zmluvy, ani nezisťoval splnenie podmienok pred poskytnutím úveru, ani neposkytoval žalobcovi úver, preto mal za to, že sa nemohol dopustiť porušenia práv žalobcu. Porušením práv spotrebiteľa by mohlo byť len také konanie, ktoré vykazuje znaky nekalosti, agresívnej obchodnej praxe, klamaní spotrebiteľa, pričom žiadneho takého konania sa žalovaný nedopustil. Záverom nesúhlasil s tým, že by primerané finančné zadostučinenie malo plniť sankčnú funkciu a podporne poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/50/2018 zo dňa 26.06.2018. Rovnako zastával názor, že nemá ani reparačnú funkciu, ktorá je typická pre náhradu škody. Primerané finančné zadostučinenie pritom nemôže slúžiť na neprimerané obohacovanie sa spotrebiteľa. Žalobca poukázal na to, že využil iba ústavné právo a svoje právo na zaplatenie pohľadávky z úveru si uplatnil na nestrannom a nezávislom súde, preto mal za to, že nemôže byť za to trestaný zaplatením finančného zadostučinenia. Navyše sa procesný neúspech žalovaného prejavil v otázke náhrady trov predchádzajúceho konania, kde žalobcovi zaplatil trovy konania vo výške 967,68 EUR. S poukazom na dané okolnosti mal za to, že uplatnená suma primeraného finančného zadostučinenia nespĺňa podmienku primeranosti.

3. Žalobca v replike zo dňa 09.10.2023 zotrval na podanej žalobe. Uviedol, že z rozhodnutia v základnom konaní je zjavné, že úspešne uplatnil porušenie svojho práva, ako aj povinnosti žalovaného, čím naplnil hypotézu právnej normy § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Porušenie konkrétneho ustanovenia pritom nemusí byť obsahom výroku rozhodnutia v základnom konaní, ale postačuje ak vyplýva z právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení rozhodnutia vydaného v základnom konaní. Čo sa týka výkladu § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022, v ktorom sa uvádza, že úspešne môže uplatniť na súde svoje práva spotrebiteľ aj v pozícii žalovaného a je potrebné prihliadať na cieľ, ktorý zákonodarca chcel dosiahnuť a ktorým je širšia ochrana spotrebiteľa. Ďalej poukázal na to, že citoval pasáže rozhodnutia súdu, z ktorých vyplýva, že žalovaný nepreukázal platné postúpenie pohľadávky, ani mimoriadne zosplatenie. Na strane žalobcu šlo v predchádzajúcom konaní o reálnu hrozbu ujmy. K tvrdeniu žalovaného o potrebe preukázania ujmy poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, kde najvyšší súd konštatoval, že pre úspešné uplatnenie nároku podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa sa nevyžaduje preukázanie existencie a výšky vzniknutej ujmy. K námietke pasívnej vecnej legitimácie žalobca uviedol, že z východísk, ktoré uviedol žalovaný, by postupník nikdy nemohol byť porušovateľom spotrebiteľských noriem, a preto by ho ani nikdy nebolo možné zaviazat' na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia spotrebiteľovi. Obranu žalovaného vnímal žalobca ako snahu vyhnúť sa následkom spätým s porušením spotrebiteľských práv a povinností nezákonným uplatnením pohľadávky v súdnom konaní. Rozsudkom v základnom konaní bol práve žalovaný identifikovaný ako subjekt, ktorý porušil spotrebiteľské práva a povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu odkúpil v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách spolu so všetkými právami a povinnosťami a domáhal sa zaplatenia pohľadávky skrz súdne konanie. Za podstatnú skutočnosť považoval, že v čase základného konania už boli vydané rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28.03.2018 a sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, týkajúce sa problematiky aktívnej vecnej legitimácie postupníka. Zároveň poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vydané priamo vo vzťahu k žalovanému, v ktorých sa odvolací súd opakovane vyporiadaval s opakujúcimi sa námietkami žalovaného – napr. sp. zn. 1CoCsp/22/2020 z 18.02.2021, sp. zn. 3Co/72/2018 zo 04.09.2018, sp. zn. 7Co/62/2018 z 29.10.2018, sp. zn. 8Co/136/2017 z 26.06.2018, sp. zn. 15Co/86/2018 z 13.06.2019, sp. zn. 18Co/18/2019 z 19.06.2019 a sp. zn. 20Co/123/2017 z 12.07.2018. Žalobca mal za to, že žalovaný ako inkasná spoločnosť je povinný rovnako ako banka postupovať s odbornou starostlivosťou, čo však nedodrжал a uplatňoval voči spotrebiteľovi pohľadávku v rozpore s dobrými mravmi. Dala do pozornosti, že žalovaný v základnom konaní neprejavil žiadnu sebareflexiu, ale súdne konanie sa snažil využiť vo svoj prospech, avšak výsledok základného konania dokazuje, že toto jeho právo súdiť sa, nemalo oporu v hmotnom práve, hoci už má skúsenosti a vedomosti z iných obdobných

súdnych konaní o nesprávnosti svojej argumentácie, v ktorých už bol so svojimi právnymi názormi neúspešný, a to aj na úrovni dovolacieho súdu (už citovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.03.2018 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.04.2018). Práve postupom, keď žalovaný nenáležitou žalobou na zaplatenie inicioval súdne konanie, vyvolal žalovaný v žalobcovi stresové situácie. Zákonnou povinnosťou dodávateľa je postupovať s odbornou starostlivosťou a nie „skúšať“ súdnu moc, či bude v konaní voči spotrebiteľovi úspešný. Z tohto dôvodu ako určitý sankčný mechanizmus zákonodarca zaviedol inštitút PFZ, ktorý má za cieľ individuálne a generálne eliminovať nekalú ziskuchtivosť dodávateľov. Mal za to, že žalovaného neliberuje a nezbavuje zodpovednosti za porušenie svojich zákonných povinností to, že žalovaný spotrebiteľskú zmluvu nekoncepcoval. Tvrdenia žalovaného považoval za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Žalovaný bol zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky, preto je taktiež zodpovedný za jej perfektnosť. Poukázal aj na aktuálny rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/237/2021 zo dňa 30.03.2023, z ktorého vyplýva, že porušiteľom, voči ktorému je možné úspešne sa domáhať PFZ, je taktiež postupník z úverovej pohľadávky. Obdobe poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/324/2020 zo dňa 13.12.2022. Uplatnenú výšku PFZ považoval za adekvátnu okolnostiam, najmä s prihliadnutím na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem. Zdôraznil, že nešlo o akademickú hrozbu ujmy a zároveň uplatňovaním prostriedkov procesnej obrany v predchádzajúcom súdnom konaní bol narušený nielen jeho bežný život. K výške PFZ poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2016 zo dňa 04.10.2016, v zmysle ktorého odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca 50 % sumu, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa pripraviť. Taktiež poukázal aj na mnoho ďalších rozhodnutí ohľadom výšky PFZ a mal za to, že jediným objektívnym kritériom je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva. Osobitne dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/31/2018 zo dňa 16.10.2018 v obdobnej veci, kde bolo PFZ priznané vo výške, v akej sa mienil žalovaný na úkor spotrebiteľa obohatiť. Záverom apeloval tiež na vedomosti súdu z vlastnej činnosti, kde predpokladal, že súdu je známe, že žalovaný napriek mnohým rozsudkom neustále používa nekalé obchodné prakticky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať.

4. Žalovaný nevyužil možnosť dupliky.

5. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 09.04.2024, ktoré súd vykonal v súlade s § 180 CSP v neprítomnosti žalobcu, žalovaného a právneho zástupcu žalovaného, iba za účasti právneho zástupcu žalobcu.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, ktoré strany súdu predložili alebo označili ako dôkazy (na č.l. 8 rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17Csp/79/2022-159 zo dňa 14.03.2023), oboznámil sa so skutkovými tvrdeniami strán v žalobe a vyjadreniach, ako aj s ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

7. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17Csp/79/2022-159 zo dňa 14.03.2023 súd zamietol žalobu o zaplatenie 29,78 EUR s príslušenstvom (I. výrok), zároveň určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.04.2016 je bezúročný a bez poplatkov (II. výrok) a priznal žalovanému (v konaní o PFZ v postavení žalobcu) náhradu trov konania voči žalobcovi (v konaní o PFZ žalovaný) v plnom rozsahu. Spor vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/79/2022 inicioval žalovaný podaním žaloby o zaplatenie 29,78 EUR s príslušenstvom a viedol ho voči žalobcovi, pričom žalobca mal postavenie slabšej strany – spotrebiteľa, keďže predmetom dotknutého konania bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z obsahu odôvodnenia rozsudku v predchádzajúcom konaní vyplýva, že žaloba bola zamietnutá predovšetkým z dôvodu, že vtedajší žalobca (teraz žalovaný) nepreukázal, že pred poskytnutím úveru jeho právny predchodca skúmal s odbornou starostlivosťou bonitu spotrebiteľa a tak sa úver v dôsledku hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. považoval za bezúročný a bez poplatkov, pričom vzhľadom na sumu poskytnutých finančných prostriedkov a dovtedy realizované úhrady zo strany spotrebiteľa bol predmetný úver už preplatený. Dlh z úverovej zmluvy zanikol splnením. Bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru súd vzhľadom na vzájomnú žalobu zo strany spotrebiteľa – vtedy žalovaného, vyhlásil aj samostatným výrokom. Z odôvodnenia rozsudku ďalej vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala všetky obligatórne náležitosti.

8. Zistený skutkový stav súd právne posúdil podľa nasledujúcej právnej úpravy:

9. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Zákonnými predpokladmi úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je:

- existencia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi slúžiacimi na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o spotrebiteľskom úvere, zákon o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka),
- úspešné uplatnenie porušenia tohto práva alebo povinnosti spotrebiteľom na súde a
- pasívne vecne legitimovaný subjekt, ktorý za porušenie predmetného práva alebo povinnosti zodpovedá.

13. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávateľa ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

14. V súlade s princípom právnej istoty upraveným v článku 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie preto rešpektuje uvedené právne závery vyšších súdnych autorít a plne na nich odkazuje.

15. V predmetnej veci bolo nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným prebiehal súdny spor zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorom žalovaný vystupoval ako žalobca a žalobca ako žalovaný, pričom žaloba bola zamietnutá (súd nevyhovel žalobe súčasného žalovaného). Skutkový stav ako taký nebol medzi stranami sporný. Medzi stranami skôr bolo sporné právne posúdenie veci, predovšetkým, či dôvody pre ktoré bola žaloba zamietnutá predstavujú porušenie spotrebiteľských práv zo strany žalovaného. Spornými medzi stranami tak boli právne posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a výška prípadného primeraného finančného zadosťučinenia.

16. Obrana žalovaného v tomto konaní sa zakladala na námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie a nenaplnení podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Súd po vykonanom dokazovaní s poukazom na uvedené ustanovenia však dospel k záveru, že dikcia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa bola naplnená, keďže žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonmi o spotrebiteľských úveroch, a tak má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za toto porušenie práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa zodpovedá.

17. Súd sa nestotožnil s obranou žalovaného a dospel k záveru, že žalobca správne určil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v spore. Žalovaný bol subjektom, ktorý si uplatňoval pohľadávku voči žalobcovi napriek tomu, že mu muselo byť už minimálne po postúpení pohľadávky zrejmé, že sa jedná o neplatné postúpenie pohľadávky. Nemôže mu byť na osoh, že zamietnutie žaloby je kvalifikované iba ako prípadné neunesenie jeho dôkazného bremena. Totižto spolu s pohľadávkou mu mali byť akiste predložené všetky súvisiace dokumenty a ak tieto neobsahovali podklady týkajúce sa skúmania bonity spotrebiteľa, mohol hneď po postúpení pohľadávky zistiť, že v danom prípade nebol dodržaný § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Napriek tomu sa žalovaný snažil získať exekučný titul pre domnelú pohľadávku zjavne bez akéhokoľvek overenia jej relevancie s ohľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy, z ktorej vychádzala. Právoplatným skončením konania vo veci sp. zn. 17Csp/79/2022 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti zo strany žalobcu, ktorý brániac si svoje právo a namietajúc porušenie spotrebiteľských noriem dosiahol zamietnutie žaloby v predchádzajúcom konaní. V zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa mu takéto úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti umožňuje požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie. K otázke pasívnej vecnej legitímácie v prípadoch postúpenia pohľadávok sa napokon žiada dodať, že spotrebiteľ častokrát práve pri postúpení pohľadávky sa následne ocitá v situácii, kedy či už žaluje pôvodného veriteľa alebo domnelého postupníka, je mu vyčítaná zo strany dodávateľov nesprávna pasívna vecná legitímácia a účastníci zmluvy o postúpení pohľadávok sa snažia navzájom zbaviť zodpovednosti za stav, ktorý napokon doľahol na spotrebiteľa.

18. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Primerané finančné zadosťučinenie má pritom plniť jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak funkciu satisfakčnú, predstavujúcu určitú odmenu, spotrebiteľa za to, že sa pustil do sporu, resp. bránil v spore s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Minimálne po dobu do právoplatného rozhodnutia súdu bol žalobca v neistote ohľadom svojich nárokov, resp. rozsahu povinnosti.

19. Súd mal tak za to, že vyššie uvedené porušenie práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa boli v tomto konaní riadne preukázané. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože takáto podmienka nevyplýva zo znenia ustanovenia § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ako aj na právne závery, ku ktorým súd použitím uvedených právnych noriem dospel, súd priznal žalobcovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému, pričom sa ale nestotožnil s výškou ním uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia. Súd priznal žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 EUR, pričom sa domnieva, že priznaná suma reflektuje závažnosť konkrétnych porušení práv spotrebiteľa, konkrétne skutkové okolnosti v danom prípade a intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov, prípadne potenciálnych dôsledkov, ktoré spotrebiteľovi hrozili, ako aj subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Pri výške určenia primeraného finančného zadosťučinenia súd zohľadnil všetky osobitosti tohto prípadu a dospel k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 EUR považuje za primerané, spĺňajúce jednak funkciu satisfakcie pre žalobcu a minoritne aj funkciu sankcie pre žalovaného. Reálny zásah do majetkovej sféry žalobkyne pritom nebol žalobcom

tvrdený a žalobca ho nežiadal ani zohľadňovať pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia, ale je z predchádzajúceho konania a odôvodnenia predmetného rozsudku zrejmý (žalobca uhradil 1 161,42 EUR za účelom splatenia úveru poskytnutého vo výške 827 EUR). Pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia súd taktiež zohľadnil, že žalobcovi (vtedy v pozícii žalovaného) bola v základnom konaní priznaná aj náhrada trov konania v plnom rozsahu.

21. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

23. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Plný úspech žalobcu v konaní, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu, súd odvodzoval od úspechu v základe nároku. K tomu podporne súd poukazuje na literatúru, napr. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 926-927, cit. „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Súd je toho názoru, že v prípadoch, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne žalobca neuplatňuje výšku plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci, nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať, aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu, pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania, ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s niekdajším § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre priznanie plnej náhrady trov konania aj v prípade čiastočného úspechu, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy nie je dôvod na ustúpenie od takého záveru. Súd ďalej už len poznamenáva, že tak, ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

- 2 - 19Csp/87/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.